

ŠKOLSKE KNJIŽNICE GRADA ZAGREBA I ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

mr. sc. Alka Stropnik, knjižničarska savjetnica
Stručna suradnica za školske knjižnice
Knjižnice grada Zagreba – Matična i razvojna služba

14. samostalni stručni skup *Gumbelijum roža fino diši*
25. listopada 2024.

Matične razvojne službe

- Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti
- Pravilnik o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u RH (21 županija)
- matične županijske knjižnice – matične razvojne službe (20)
- stručni nadzor knjižnične djelatnosti, organiziranje i razvoj mreže knjižnica, unapređivanje stručnog rada, praćenje **analize** stanja i njihov **stupanj usklađenosti** sa Standardima...

Matična i razvojna služba (KGZ)

Grad Zagreb i Zagrebačka županija

278 obrazovnih ustanova:

- 165 osnovnih škola / 92 područne škole (11 knjižnica u PŠ)
- 94 srednje škole
- 16 umjetničkih škola
- 13 učeničkih domova

- centri za odgoj i obrazovanje (osnovne i srednje škole), druge ustanove u sustavu odgoja i obrazovanja djece i mladih s poteškoćama
- Poliklinika Suvag (specijalna i školska)

Matična i razvojna služba (KGZ)

Grad Zagreb i Zagrebačka županija

220 obrazovnih ustanova:

- 115 osnovnih škola / 21 područna škola (4 knjižnice u PŠ)
- 80 srednjih škola
- 13 umjetničkih škola
- 12 učeničkih domova
- osnovne i srednje škole - centri za odgoj i obrazovanje...

Matična i razvojna služba (KGZ) Grad Zagreb i Zagrebačka županija

58 obrazovnih ustanova:

- 50 osnovnih škola / 71 područna škola (7 knjižnica u PŠ)
- 14 srednjih škola
- 3 umjetničke škole
- 1 učenički dom

Matična i razvojna služba godišnje...

- županijska stručna vijeća (knjižničara, ravnatelja)
- CSSU – „Revizija i otpis u školskim knjižnicama”
- webinar MRS, prema potrebi
- stručni nadzori
- stalna i intenzivna komunikacija

MRS godišnje...

- 18 - 30 nadzora (30)
- 50 - 70 revizija/otpisa (87)

Još edukacije...

- Informativni utorak (8 x godišnje; hibridno, 786 sudionika/55 predavača u 2023.)

Izazovna vremena 2020. –

- knjižničari **privatno** pogođeni potresom (bez domova, privremeno iseljeni iz oštećenih zgrada, kuća i stanova...)
- nemogućnost rada u knjižnicama
- **organizacija rada knjižnice** i nastave na daljinu (*online*)
- kraj školske godine – upisi u srednje škole, literatura za polaganje mature, upisi na fakultet
- spašavanje knjižnične opreme i građe nemoguće - zbog (ne)sigurnosti

- krajem 2020. *petrinjski* potres, dodatna oštećenja u Zagrebu
- povećan broj škola za potpunu rekonstrukciju, izgradnju i statičku obnovu
- *Izvješće o štetama na odgojno-obrazovnim objektima Gradskog ureda za obrazovanje Grada Zagreba*
- knjižnice neuporabljive ili djelomično neuporabljive (pukotine na zidovima i stropovima; namještaj, oprema i građa uglavnom neoštećeni)

Izvješća GU

Izvješće o štetama na odgojno- obrazovnim objektima

Poštovani,

u tjednu nakon potresa koji je pogodio Grad Zagreb 22. ožujka 2020. godine izvršeni su prvi inicijalni pregledi na odgojno obrazovnim objektima Grad Zagreba. Tom prilikom utvrđeno je da su **četiri objekta proglašena neuporabljivim** (od čega dvije osnovne i dvije srednje škole), **39 objekata dobilo je žutu oznaku – privremeno neuporabljivo** (od čega 13 vrtića, 10 srednjih škola i 16 osnovnih škola) dok je **119 objekata proglašeno uporabljivim sa oštećenjima**.

Neuporabljivo – CRVENO	4	0,9 %
Privremeno neuporabljivo – ŽUTO	39	8,9 %
Uporabljivo – ZELENO	119	27,4 %
Bez oštećenja	273	62,8 %

Nakon detaljnih pregleda objekata od strane statičara kao i nakon uklanjanja oštećenja koja su predstavljala ugrozu za živote ljudi i imovinu (prvenstveno uklanjanje dimnjaka, crijepova i zabatnih zidova) ukupan broj oštećenih objekata je 175 od čega je:

- 4 neuporabljivih objekta (crvena oznaka)
- 25 privremeno neuporabljivih objekata (žuta oznaka)
- 146 uporabljivih objekata sa oštećenjima (zelena oznaka uz napomenu)

- osnovnoškolske knjižnice na 5 – 7 lokacija
- srednjoškolske na 1 – 2 lokacije

Post festum - Zagreb

- sve žute školske knjižnice (24) vratile se tijekom 2022./2023. godine
- od crvenih ostale 3 srednje škole (Gornjogradska gimnazija, ŠPUD, Prva ekonomska škola)

Financiranje školskih knjižnica

Zakon...

...Sredstva za rad knjižnica **osigurava osnivač**, a sredstva za rad knjižnica uključuju sredstva za plaće, sredstva za nabavu građe, sredstva za program, materijalne izdatke, stalno stručno usavršavanje knjižničarskih djelatnika i sredstva za zaštitu knjižnične građe, kao i sredstva za investicije i investicijsko održavanje, **ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.**

- **Ministarstvo znanosti i obrazovanja** – sredstva za plaće i za nabavu građe
- **osnivači** – za nabavu građe, sredstva za zaštitu knjižnične građe, za investicije i investicijsko održavanje (dogradnja, preuređenje škola/školskih knjižnica, opremanje i uređenje...)

Osnivači

Grad Zagreb

- Grad Zagreb
- Republika Hrvatska (Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelj i socijalne politike)
- pravne osobe (udruge roditelja, vjerske zajednice)
- fizičke osobe (privatne škole)

Zagrebačka županija

- Zagrebačka županija, Republika Hrvatska, gradovi (Samobor, Velika Gorica, Vrbovec, Zaprešić)
- fizička osoba (privatna škola)

Začarani krug (ne)otpisa

- poticanje na revizijske otpise
- osmišljen i predložen model sufinanciranja MRS
- pregovori s osnivačima (Ustav RH, zakonska obaveza, Standard) 2018. – 2023. godine
- stanka 2020. i 2021. (potres, ulaganja osnivača u obnovu škola)

NEGOTIATE

COMPROMISE

SETTLE

AGREE

Financiranje nabave građe

- (2019.) Velika Gorica (8 škola) 660 – 2.880 eura
- (2021.) Vrbovec (2 škole) 1.330 – 1.620 eura
- (2022.) Samobor (5 škola) 517 – 4.910 eura
- (2023.) Zaprešić (3 škole) 500 – 1.300 eura
- (studeni 2023.) Zagrebačka županija (43 škole) 300 – 800 eura
- (siječanj 2024.) Zagrebačka županija 500 – 1.200 eura

Grad Zagreb – 172 škole

2022./ 2023.

OŠ
52.823,67 EUR

SŠ
50.832,84 EUR

2023./ 2024.

OŠ
131.400,00 EUR

SŠ
120.100,00 EUR

Financiranje nabave građe

Zagreb

2023. – ispunjenost nabave / Standard

- za osnovne škole 89 %
- za srednje škole 71 %

Zagrebačka županija

2023. – ispunjenost nabave / Standard

- za osnovne škole 90 %

Posebne zbirke u knjižnicama

- zbirke starih i rijetkih knjiga
- zavičajne zbirke
- zbirke knjiga određenog autora
- zbirke knjiga na stranim jezicima
- zbirke knjiga na jezicima manjina

Zbirka starih i rijetkih knjiga

- knjige, rukopisi, dokumenti i drugi materijali
- starost, rijetkost, povijesna, kulturna ili književna vrijednost od posebnog značaja
- **stare i rijetke knjige** – uključujući inkunabule
- **povijesni rukopisi** – jedinstveni ili rijetki primjerci
- **arhivske zbirke** – stara pisma, dokumenti, karte
- zahtijevaju posebne uvjete, mjere zaštite da bi se očuvala njihova fizička i kulturna vrijednost

Zavičajne zbirke

- zbirka knjiga i druge građe
- odnosi se na određenu zemljopisnu, političku, etničku, povijesnu, kulturnu i ... sredinu
- na svim medijima, nastala ili objavljena na teritoriju koji je definiran kao zavičaj, kao i građa nastala bilo gdje u svijetu koja se na njega odnosi
- osobni predmeti, obiteljski dokumenti
- druga arhivska građa vezana uz privatni život

Zbirke knjiga određenih autora

Antun Gustav Matoš Ivan Benković Ljubo Babić Stjepan Radić Ante Kovačić Antun Augustinčić Bogumil Toni braća Radić Đuro Deželić Eugen Kumičić Ivan Perkovac Ivana Brlić-Mažuranić Josip Badalić Josip Zorić Juraj Habelić Krunoslav Kuten Ksaver Šandor Đalski Ljudevit Gaj Marija Jurić Zagorka Mihael Šilobod Milan Lang Milka Trnina Nikola Hribar Pavao Belas Slavko Kolar Stjepan Basariček Dragutin Stražimir Ivan Švear Lucijan Vranjanin Tituš Brezovački Antun Branko Šimić Antun Mihanović August Cesarec August Harambašić August Šenoa ban Josip Jelačić Bartol Kašić Davorin Trstenjak Dobriša Cesarić dr. Ante Starčević dr. Ivan Merz dr. Vinko Žganec Dragutin Kušlan Dragutin Tadijanović Fran Galović Fran Krsto Frankopan Grigor Vitez Dragutin Domjanić grof Janko Drašković Gustav Krklec Ivan Cankar Ivan Filipović Ivan Goran Kovačić Ivan Grandža Ivan Gundulić Ivan Mažuranić Ivan Meštrović Ivo Andrić Izidor Kršnjavi Josip Juraj Strossmayer Josip Račić Julije Klović Jure Kaštelan Lovro pl. Matačić Marin Držić Mato Lovrak Matko Laginja Miroslav Krleža Nikola Tesla Oton Iveković Pavlek Miškina Petar Preradović Petar Zrinski Silvije Strahimir Kranjčević Stjepan Benceković Tin Ujević Vjenceslav Novak Vladimir Nazor Vladimir Prelog Faust Vrančić Fran Bošnjaković Ruđer Bošković Marija Jambrišak Ivan Supek

književnici publicisti umjetnici ilirci

kipari slikari **učitelji** svećenici zaslužni građani

graditelji **prevoditelji** prosvjetitelji povjesničari

leksikografi izumitelji skladatelji znanstvenici

Zbirke knjiga na stranim jezicima

- engleski
- njemački
- francuski
- talijanski

Zbirke knjiga na jezicima manjina

Srpska pravoslavna opća gimnazija „Kantakuzina Katarina Branković“

- 70 učenika / Model A / 6700 svezaka
- srpski
- makedonski
- slovenski

"Jezik je most koji spaja ljude."

Mahatma Gandhi

Hvala na pažnji!